

İSTANBUL'DA YAŞAM MALİYETİ ARAŞTIRMASI

Ocak - Şubat - Mart 2023

Belirli bir yaşam standardını sürdürebilmenin maliyeti olarak tanımlanabilecek yaşam maliyeti, tüketim tercihlerine, harcama eğilimlerine, sosyoekonomik koşullara göre farklılıklar göstermektedir.

Kentsel nüfusun giderek arttığı günümüzde kent sakinlerinin yaşam maliyetlerinin ortaya konulması, periyodik olarak izlenmesi karar alıcılar açısından önem arz etmekte ve kentin dinamiklerini görünür kılmaktadır.

İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması ile İstanbul'da ortalama bir hanenin yaşam maliyetindeki değişiklikler ortaya konularak yaşam maliyetini etkileyen harcama grupları ve incelenen ürünler paylaşılmaktadır.

Yaşam Maliyeti Aylık Değişim Oranı

Mart ayında İstanbul'da yaşam maliyeti artış oranı **yüzde 4,01** olarak gerçekleşti.

YIL	AY	AYLIK DEĞİŞİM ORANI
2023	Ocak	%6,64
2023	Şubat	%3,86
2023	Mart	%4,01

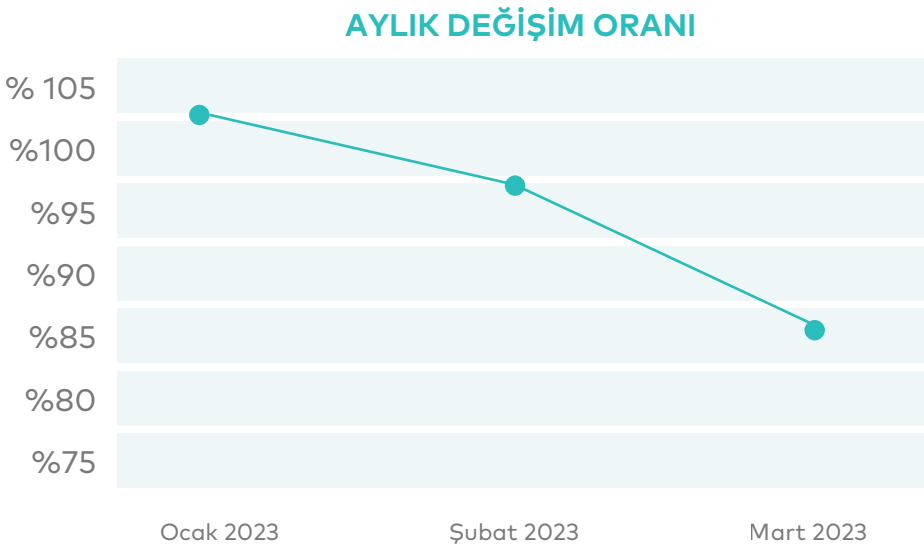
Tablo 1: İstanbul'da yaşam maliyeti değişim oranı üç aylık karşılaştırılması

İstanbul'da Yaşam Maliyetinin Yıllık Değişim Oranı

Mart ayı değişim oranlarına göre İstanbul'da yaşam maliyetinin yıllık (son 12 ay) artış oranı **yüzde 86,14** olarak gerçekleşti.

YIL	AY	AYLIK DEĞİŞİM ORANI
2023	Ocak	%102,82
2023	Şubat	%98,97
2023	Mart	%86,14

Tablo 2: İstanbul'da yaşam maliyeti değişim oranı yıllık karşılaştırılması

İstanbul'da Ortalama Yaşam Maliyeti (TL)

Mart ayında İstanbul'da dört kişilik bir ailenin ortalama yaşam maliyeti **31.788 TL** olarak ölçüldü. İstanbul'da ortalama yaşam maliyeti, **geçtiğimiz aya göre 1.225 TL** arttı.

YIL	AY	AYLIK DEĞİŞİM ORANI
2023	Ocak	29.429 TL
2023	Şubat	30.563 TL
2023	Mart	31.788 TL

Tablo 3: İstanbul'da ortalama yaşam maliyeti değişimi

Ürün Fiyatlarının Aylık Değişimi

Mart ayında geçtiğimiz aya göre en çarpıcı fiyat değişimlerinden biri yüzde 20 artışla et (kuşbaşı) olduğu görüldü. Yaşam maliyetini oluşturan ürünler arasında hanelerin sık kullandığı bazı ürünlerin aylık fiyat değişim oranlarını aşağıdaki grafikten inceleyebilirsiniz.

Ürün İsim	Ocak Değişim	Şubat Değişim	Mart Değişim
Et - Kuşbaşı	%15,59	%8,37	%20,64
Eşofman (Çocuk için)	%6,81	%-9,8	%19,69
Ağız ve Diş Bakımı Ürünleri	%-4,65	%10,35	%8,84
Yumurta	%4,56	%5,95	%7,98
Bebek Bezi	%0	%1,92	%5,98
Cilt ve Vücut Ürünleri	%10,37	%24,2	%3,89
Kuru Fasulye	%3,88	%3,99	%2,8

Tablo 4: Seçilen ürünlerin aylık bazda değişim oranları (Ocak-Şubat-Mart)

Metodoloji

İstanbul Planlama Ajansı İstatistik Ofisi tarafından yürütülen "İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması" kapsamında 2020 yılında İstanbul'daki haneleri temsil etmek üzere seçilen 1.600 hanenin temel harcamaları ve bu harcamaları oluşturan maddelere ilişkin veriler toplanmıştır. Bu süreçte seçilen hanelerin harcamaları günlük bazda detaylı olarak derlenmiştir. Böylelikle 10 ana başlıkta toplam 321 maddeden oluşan sepet için fiyat, miktar ve tür verilerinden hareketle harcama gruplarının ağırlıkları saptanmıştır. Ayrıca piyasa araştırmasına referans oluşturması açısından harcama yapılan yer (mağaza, market, pazar vb.) bilgileri de derlenmiştir. İncelenen 321 maddenin hane tüketiminde %80,9'una karşılık gelen 176 ürünün 1 yıllık fiyat değişimi 3.000 farklı noktada takip edilmiştir. Hanelerin harcama eğilim ve tercihlerinin dikkate alınması ile İstanbul halkının aylık ortalama yaşam maliyeti tutarı belirlenmiştir. Ayrıca piyasa araştırmasına altlık oluşturması açısından harcama yapılan yer (mağaza, market, pazar vb.) bilgileri de derlenmiştir. Her hanenin giderleri OECD'nin Eşdeğerlik Ölçeği kullanılarak oluşturulan katsayılar vasıtasıyla eşdeğer ferdi maliyetlere dönüştürülmüştür. Son olarak, 4 kişilik (2 yetişkin, 2 çocuk) bir ailenin yaşam maliyeti eşdeğer ferdi maliyetler üzerinden hesaplanmıştır.